

eaktır, ve yapacağız, kurtaracağız diye yükselecek cevaplara ehemmiyet vermiyerek daha gerçek olmak mecburiyetindeyiz.

Zaman geçmeden tedbirlerin mevcudiyetini takviye ve yenilerini ekliyerek gayritabiî büyüyen komşular gibi yol almamız ve her zaman olduğu gibi daha güçlü olarak meydana çıkmamız lazımdır. Esasen bu dâvaya en büyüğümüz tarafından işaret edilmiş ve Sağlık Bakanlığımız bunun üzerinde hassasiyetle durarak bize millî sağlık plânını vermiştir. Bütün arkadaşlarımız bunu kuvvetle desteklerken biran evvel tatbiki için gereken bütçe genişliğini temine mâtufl gayretleri Hasan Saka Hükümetinden beklemek bu milletin en geç istediği bir haktır. Yalnız sitema bir aileyi üç batında imha ederken çeşitli bu hastalıklara karşı gerçek savunma ve korunma vekâleti mahiyetinde olacak olan korunma ve kolayca tababetin organize edilmesi lazımdır.

Dr. MAKBULE DIBLAN (Seyhan) — Sayın arkadaşlarım, Sağlık Bakanlığının bütçesi konuşulurken verem mevzuu üzerinde kısaca durmak istiyorum.

Bu sahada çalışmış bir arkadaşımız olmak sıfatıyla söylüyorum, Türkiye’de verem mevzuu enerjik mücadeleyi icap ettirecek kadar ilerlemiş sağlığımızı tehdit eden bir hal almıştır ve yine itiraf etmek lazımdır ki, Sağlık Bakanlığı verem mefhumuna lâyık olduğu alakayı gösterememiştir. Sağlık Bakanlığının malî durumunun darlıklarını biliyorum, müdrikim. Yalnız şunu söylemek lazımdır ki, Sağlık Bakanlığı inkânları dâhilinde dahi vereme gereken yeri vermekte her nedense geç kalmıştır.

Verem mücadelesinin esaslı bir işi de verem taramasıdır. Ben isterdim ki, Sağlık Bakanlığı Meclis huzuruna bu sene hiç olmazsa birkaç seyyar verem tarama ekibiyle gelsin. Bunların kurulması Sağlık Bakanlığından milyonlar isteniyeeftir. Bunlar binkerle ifade edilen rakamlarla pekâlâ mümkündür. Fakat Sağlık Bakanlığının Bütçesinde bir tek verem taraması ekibine dahi yer verilmemiştir.

Verem taraması yapıldı. Ve bu âfetin tahribatından ve veremlilerin durumları tetkik edildikten sonradır ki, Sağlık Bakanlığı diğer Bakanlıklarla koordine bir işbirliği yapar. Ve ancak ondan sonra verem mücadelesinin hakiki adımları atılmış olur. Verem yalnız Sağlık Bakanlığının mevzuu değildir. Ve yalnız Sağlık

Bakanlığının muvaffak olacağı bir mücadele değildir. Evvelâ her seyden evvel vatandaşın refah meselesidir ve mücadeleyi mümkün kılmak için refah ve kültür şarttır. Yalnız gene verem mücadelesinde birinci adımı Sağlık Bakanlığı atmalıdır bu, onun ödevidir. Gene arkadaşlar verem mücadelesinin en faal istasyonlarından birisinin vermele mücadele istasyonları ve dispanserleri olduğunu unutmamalıdır. Bunlar şimdiye kadar lâyık oldukları önemi görmemişlerdir. Ümidediyorum ki, Sayın Sağlık Bakanı bu sene bütçesini getirirken hiç olmazsa 20 - 25 tane verem dispanserinin Türkiye’de açılmış olduğu müjdesi ile gelmeliydi, ben bu müjdeyi bilhassa bekliyordum. Mütevazı bir dispanser gerçevesi içinde milyonları tutan bütçelerinin içiude mütevazı bir rakam teşkil edecek olan bu açılacak verem dispanserleri için de bir arkam gösterebilirlerdi. Hattâ bunun için yapılması lâzımgelen fedakârlık da varsa işin önemi karşısında bu millet bunu pekâlâ kabul ederdi. Çünkü mütevazı bir dispanser vaziyeti içinde bile Türk cemiyetine ne kadar büyük hizmetler sağlanabileceğini burada izah etmeyi zait addederim. Küçük bir dispanser evvelâ hasta vatandaşın sıhhatini koruyacaktır. Bundan başka bunun çok mühim bir vazifesi de vardır, o da yalnız hasta vatandaşları hastalıktan kurtarmak değil, aynı zamanda hasta olmayan vatandaşların da sıhhatini koruyan bir müessese olmasıdır. Çünkü verem dispanserine gidip birkaç defa hava alan vatandaş bir basil çıkarmazlar ve bu suretle dar bir çerçeve içerisinde az bir para sarfiyle Türk vatandaşlarını, gençlerini, çocuklarını verem olma gibi bir âfetten korumuş oluruz.

Arkadaşlarım bu mevzuda lâububali olmanın zamanı geçmiştir. Çok rica ederim Sağlık Bakanından, geçen sene de bağırdım, çağırdım. Bu mevzu üzerinde bir hayli durdum, fakat maalesef üzerinde layıkiyle, hassasiyetiyle durulmadı, bana bazı hayır cemiyetlerinin bu iş üzerinde çalıştıklarını söyleyebilirler. Arkadaşlar, ben bu neviden bir teşekkür içerisinde çalışıyorum. Fakat bunlar, bu teşekkürler şüphesiz bu büyük dâvanın yardımcılarıdır. Fakat arkadaşlar bu büyük dâva, verem dâvası hayır cemiyetlerinin, hayır teşekküllerinin başarabileceği durumdan çıkmıştır, Türkiye’de. Aneak Devlet eliyle, daha disiplinli bir şekilde mücadele yapılması lâzımgelen bir dâvadır.